

ΒΑΣΑ ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ
ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἡ μελέτη αὐτὴ ἀποτελεῖ κριτικὴ ἐπανεκδόση τῶν ἐλληνικῶν ἐπιγραφῶν τῆς μεγάλης αἴθουσας τοῦ μουσείου Ἰωαννίνων ἀπὸ φοιτητὲς ποὺ παρακολούθησαν τὸ μάθημα τῆς Ἐπιγραφικῆς τὸ χειμερινὸ ἐξάμηνο 1986-87. Ἡ δημοσίευση τῶν ἐπιγραφῶν μὲ τὴ μορφή τῆς «συλλογῆς καθ' ὕλην» ὑπαγορεύτηκε ἀναγκαστικὰ ἀπὸ τὴν φύση τοῦ ὕλικου: ἓνα μουσειακὸ ὕλικὸ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ περιλαμβάνει ὅλα τὰ κείμενα μιᾶς περιοχῆς, κάποια ἀπὸ τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ φυλάσσονται, π.χ., *in situ* ἢ νὰ εἶναι ἐντοιχισμένα σὲ κάποια μεταγενέστερη κατασκευή.

Σὲ μερικὲς ἐπιγραφὲς προτείνονται νέες ἀναγνώσεις ἐπίμαχων σημείων ἢ, κυρίως, γίνονται παρατηρήσεις, οἱ ὁποῖες ἐπιβεβαιώνουν ἢ ἀπορρίπτουν γνωστὲς ἤδη ἀναγνώσεις ἢ συμπληρώσεις. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καθὼς καὶ ἡ βιβλιογραφικὴ ἔρευνα ὀφείλονται στοὺς φοιτητὲς, οἱ ὁποῖοι καὶ ὑπογράφουν μετὰ ἀπὸ κάθε ἐπιγραφή. Ὅλη ἡ συμβολὴ τῶν φοιτητῶν μὲ βρίσκει σύμφωνη. Μερικὲς ἀπὸ τὶς πολυπλοκότερες ἀναγνώσεις ἔγιναν στὴ διάρκεια ἐπανελλημμένων μελετῶν τῶν κειμένων σὲ συνεργασία μὲ τοὺς ὑπογράφοντες φοιτητὲς στὸ μουσεῖο καὶ εἶναι ἀποτέλεσμα κοινῆς προσπάθειας. Τέλος, εἶμαι ὑπεύθυνη γιὰ τὴν περιγραφή τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τὴν ὅλη σύνθεση τῆς μελέτης προκειμένου ἢ συλλογῆ νὰ ἀποκτήσει ὁμοιομορφία.

Στὸ πρῶτο μέρος τοῦ ἐπιγραφικοῦ λήμματος ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῶν κειμένων καὶ τὶς ὁποιοσδήποτε μεταβολὲς τοὺς περιλαμβάνονται ἐπίσης καὶ οἱ ἀπλὲς χωρὶς κριτικὴ ἀναφορὲς ὀλόκληρων τῶν κειμένων σὲ γενικότερα ἔργα. Μία ἀπὸ τὶς δυσκολίες ποὺ συναντήσαμε στὸν καταρτισμὸ τοῦ ἐπιγραφικοῦ λήμματος προκύπτει ἀπὸ τὴν καθυστέρηση στὴν δημοσίευση τῶν τόμων, κυρίως, τῶν *Χρονικῶν* τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Δελτίου, μὲ ἀποτέλεσμα ἓνα κείμενο νὰ γίνεται γιὰ πρώτη φορὰ γνωστὸ ἀπὸ κάποια ἀρχαιολογικὰ χρονικά, π.χ. στὸ *BCH* ἢ τὸ *JHS*, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν *editio princeps*. Γι' αὐτὸ παραθέσαμε γενικὰ σὲ ὀρθογώνιες ἀγκύλες τὸ ἔτος δημοσίευσης τῶν ἐλληνικῶν περιοδικῶν. Γιὰ ἀνάλογους λόγους διαταραχῆς τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας τῶν δημοσιεύσεων δὲν ἦταν πάντα δυνατὸ νὰ τοποθετηθοῦν σὲ παρενθέσεις οἱ ἀναφορὲς τῶν κειμένων στὸ *Bulletin épigraphique* ἢ στὸ *Supplementum Epigraphicum Graecum*.

Τὸ ὅτι κάθε ἐπιγραφή συνοδεύεται ἀπὸ φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου τῆς καὶ ὄχι τῆς ἴδιας τῆς πέτρας δὲν εἶναι τυχαῖο: φωτογραφίες τῶν ἰδίων τῶν ἐπιγραφῶν ὑπάρχουν σὲ ἀρκετὲς ἐκδόσεις τους ἐνῶ πολὺ λιγότερο συχνὰ συναντᾶ κανεὶς φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου, ἢ ὁποία μάλιστα σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις ἀποτελεῖ μέσο περισσότερο ἀξιόπιστο, κατὰ τὴν γνώμη μου, γιὰ τὴν ἐπαλήθευση ἐνὸς κειμένου.

Τὸ μουσεῖο Ἰωαννίνων, μὲ τὸ σημαντικὸ ἐπιγραφικὸ ὑλικό του ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν γειτονικὴ Δωδώνη ἀλλὰ καὶ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Ἡπείρου, παρουσιάζεται ἰδιαίτερα πρόσφορο γιὰ ἐπιγραφικὴ μελέτη. Ἐδῶ οἱ φοιτητὲς ἀσκήθηκαν πρῶτὰ ὀλόκληρα σὲ ὅλες τὶς διαδικασίες τῆς ἐπιγραφικῆς ἔρευνας. Θᾶθελα νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ἀποτέλεσε τὸν χῶρο συμπλήρωσης τῆς ἐπιγραφικῆς παιδείας. Τοῦτο δὲν ἔγινε ἀπλῶς δυνατὸ μὲ τὶς τυπικὲς ὑπηρεσιακὲς ἄδειες οὔτε μπορεῖ νὰ γίνῃ ἐπίσης δυνατὸ μὲ συναδελφικὲς συνεννοήσεις. Πραγματοποιήθηκε χάρις στὴν ἀνάλογη νοσοτροπία καὶ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος ἀπὸ τὴν προϊσταμένη τῆς Ἐφορείας ποῦ «ἄνοιξε» τὸ μουσεῖο στὰ μαθήματα πρακτικῆς ἀσκήσεως. Μήπως αὐτὸ μπορεῖ νὰ δώσει κάποια, μερικὴ ἔστω, ἀπάντηση στὰ ἐρωτήματα ποῦ τόσο ἔντονα ἀπασχόλησαν (καὶ ἀπασχολοῦν), π.χ., τὸ 2ο συνέδριο τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων (Νοέμβριος 1980) σχετικὰ μὲ τὸν παιδευτικὸ ρόλο τοῦ μουσείου καὶ τὴν σύνδεσή του γενικότερα μὲ τὴν εὐρύτερη κοινωνία;

Μᾶς βοήθησε ἐπίσης ὁ κύριος Σ. Δάκαρης.

Τὴν κυρία Ἰ. Ἀνδρέου καὶ τὸν κύριο Σ. Δάκαρη εὐχαριστοῦμε θερμά.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

1. Ψηφίσματα ἀπονομῆς πολιτείας σὲ δύο γυναῖκες ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νεοπτολέμου (ἐπιγραφή «τῶν δαμιοργῶν»)

Ἄριθ. εὐρετ. 3710

Ἀκέραιη στήλη ἀπὸ ντόπιο ὑπόλευκο ἀσβεστόλιθο, ποῦ στενεύει ἑλαφρὰ πρὸς τὰ πάνω. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐνεπίγραφη πλευρὰ οἱ ὑπόλοιπες εἶναι ἀδρὰ δουλεμένες καὶ ἔχουν ὅλες ἀναθύρωση στὴν ἀκμὴ μὲ τὴν ἐνεπίγραφη ἐπιφάνεια. Ἄδρὰ δουλεμένο εἶναι ἐπίσης τὸ τμήμα τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή. Ἀποκρούσεις παρατηροῦνται στὴν ἀριστερὴ ἀκμὴ. Ὑψος 0,72μ.¹ πλάτος πάνω 0,378 καὶ κάτω 0,42· πάχος 0,14.

Ἡ στήλη βρέθηκε τὸ 1953 ἀπὸ τὸν Δ. Εὐαγγελίδη στὸ ἱερὸ τῆς Δωδώνης κατὰ τὸν καθαρισμὸ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τῆς ἱερᾶς οἰκίας.

Δ. Εὐαγγελίδης, «Ψήφισμα τοῦ βασιλέως Νεοπτολέμου ἐκ Δωδώνης», *ΑΕ* 1956 [1959], σ. 1-13, εἰκ. 1. G. Daux, «Un nouveau nom de mois é-

1. Ὅλες οἱ διαστάσεις, ποῦ ἀναφέρονται παρακάτω, ὑπολογίζονται σὲ μέτρα.

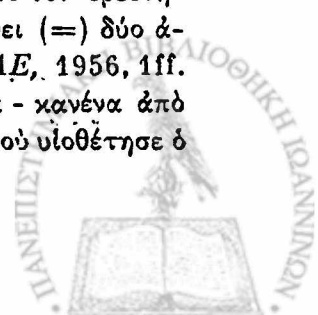
pirote», *BCH* 80 (1956), σ. 433-5 και 633: έκδοση τοῦ κειμένου σύμφωνα με τὴν δημοσιευμένη φωτογραφία ἀπὸ τὸν πρῶτο ἐκδότη· διόρθωση τοῦ στ. 15. *SEG*, 15, 1958, 384. Σ. Δάκαρης, «Συμβολὴ εἰς τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας Ἠπείρου», *AE*, 1957 [1961], σ. 88-113: νέα ἀνάγνωση τῆς ἐπιγραφῆς μετὰ τὴν προτεινόμενη ἀπὸ τὸν P. R. Franke, *Die antiken Münzen von Epirus*, I, Wiesbaden 1961, σ. 286-9, πίν. 57, 4, διόρθωση τοῦ στ. 16. (N. G. L. Hammond, *Epirus*, Oxford 1967, σ. 523-33). J. A. O. Larsen, «Epirote grants of citizenship to women», *Cl. Ph.* 59 (1964), σ. 106-7: πρώτη πλήρης ἀνάγνωση τοῦ στ. 22. P. Cabanes, *L'Épire de la mort de Pyrrhos à la conquête romaine*, Paris 1976, σ. 534-5, ἀρ. 1 καὶ σ. 120-30 (γενικὰ) καὶ *passim*.

Πβλ. (πρῶτες μενεῖες γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς ἐπιγραφῆς: *BCH* 78(1954), «*Chron.*», P. Courbin, σ. 135· *JHS* 54(1954), J. M. Cook-J. Boardman, «*Archaeol. in Greece*», σ.135). P. R. Franke, *Alt-Epirus und das Königtum der Molosser*, Kallmünz-Opf. 1955, σ. 89. Δ. Εὐαγγελίδης, «Τιμητικὸν ψήφισμα Μολοσσῶν ἐκ Δωδώνης», *Ἑλληνικά* 15 (1957), σ. 251-5. P. Lévêque, «*Recherches nouvelles sur l'histoire de l'Épire*», *REG* 70(1957), σ. 495-9. K. Murakawa, «*Demiurgos*», *Historia*, 6(1957), σ.393-4. *Bull. ép.*, 1959, 228. *Ο.π.*, 1961, 371. *SEG*, 28, 1962, 264. *Bull. ép.*, 1962, 174. *SEG*, 19, 1963, 425. Σ. Δάκαρη, *Οἱ γενεαλογικοὶ μῦθοι τῶν Μολοσσῶν*, Ἀθήνα 1964, σ. 38 καὶ *passim* εἰκ. 1β. G. Daux «*Notes de lecture*», *BCH* 88(1964), σ. 677-8. *Bull. ép.*, 1965, 228. J.A.O. Larsen, «Epirote grants of citizenship to women once more», *Cl. Ph.* 62(1967), σ. 255-6. *SEG*, 23, 1968, 470. *Bull. ép.*, 1968, 319. *SEG*, 24, 1969, 447. D. Harvey, «*Those Epirote women again*», *Cl. Ph.* 64(1969), σ.226-9. *Bull. ép.*, 1970, 349. F. Papazoglou, «*Quelques problèmes de l'histoire épirote*», *Živ. Ant.* 20 (1970), σ. 127-32. A. Giovannini, *Untersuchungen über die Natur und die Anfänge der bundesstaatlichen Sympolitie in Griechenland*. *Hypomnemata* 33, Göttingen 1971, σ.94-1¹. *SEG*, 25, 1971, 703. *Bull. ép.*, 1972, 244: *ad* Giovannini. *Αὐτ.*, 246: *ad* Papazoglou. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *Ὁδηγὸς μουσείου Ἰωαννίνων*, Ἀθήνα 1973, σ.80. J. Tréheux, «*Tite-Live, XXIX 12, 11 et les institutions de l'Épire républicaine*», *REG* 88(1975), σ. 156-7.

Ἦψος α' γραμμῆς 0,02 καὶ τῶν ὑπόλοιπων \pm 0,015. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 1).

Ἄγαθαὶ Τύχα· βασι-
λεύοντος Νεοπτολέμου

1. Ἡ παρουσίαση τοῦ πρώτου ἀπὸ τὰ δύο ψηφίσματα τῆς ἐπιγραφῆς ἀπὸ τὸν ἐρευνητὴ αὐτὸν μπορεῖ νὰ χαρακτηριστῆ πρωτότυπη: κατὰ πρῶτο λόγο ἐξομειώνει (=) δύο ἀνόμοια στὴν παραγματικότητα κείμενα, τὰ ὁποῖα δηλώνει ὅτι ἀκολουθεῖ: «*AE*, 1956, 1ff. *SEG*, 15, 1958, 384» κατὰ δεῦτερο λόγο, δὲν ἀκολουθεῖ - ἀναπόφευκτα πιά - κανένα ἀπὸ τὰ δηλούμενα κείμενα ἀλλὰ ἄλλο, αὐτὸ τοῦ Σ. Δάκαρη, *AE*, 1957, σ.88-9, ποὺ υἱοθέτησε ὁ N.G.L. Hammond, *Epirus*, σ. 525.

τοῦ Ἀλκέτα, Φιλίσται τῆ: Ἀντι-
 μάχου γυναικί ἐξ Ἀρρώνου
 5 ἐδόθη πολιτεία αὐτᾶι
 καὶ ἐγγόνους ἐπὶ προστάτα
 Μολοσσῶν Εἰδύμμα
 Ἄρκτᾶνος, γραμματέος
 Ἀμφικορίου Ἄρκτᾶνος, δα-
 10 μιοργῶν Ἀνδροκάδεος
 Ἄρκτᾶνος Εὐρυμεναίων,
 Λαφύργα Τριπολιτᾶν,
 Εὐστράτου Κελαίθων,
 Ἀμυνάνδρου Πειάλων,
 15 Σάβωνος Γενθαίων, Δείνων
 Ἐθνεστῶν, Ἀγέλαος Τριφυλ-
 ᾶν, Θεῖνος Ὀμφάλων, Κάρτομος
 Ὀνοπέρωνων, Δαμοίτας Ἀμύ-
 μων, Δατυίου.

20 Ἀγαθᾶι Τύγα: βασιλεύον-
 τος Νεοπτολέμου τοῦ Ἀλκ-
 ἔτα, τᾶι Φιντοῦς γενεᾶ: ἐξ Ἀρ-
 ρώνου ἐδόθη πολιτεία αὐτᾶι
 καὶ ἐγγόνους ἐπὶ προστάτα
 25 Μολοσσῶν Εἰδύμμα Ἄρκτᾶνος,
 γραμματέος Ἀμφικορίου Ἄρκτ-
 [ᾶ]νος, δαμιοργῶν Ἀνδροκάδεο-
 ς Ἄρκτᾶνος Εὐρυμεναίων, Λαφ-
 ῦργα Τριπολιτῶν, Εὐστράτου
 30 Κελαίθων, Ἀμυνάνδρου Πει-
 ᾶλων, Σάβων Γενθαίων, Δείν-
 ων.

Στ. 15. Ὁ τεχνίτης χάραξε ἐδῶ ΓΕΝΘΑΙΩΝ ἐνῶ στὸν στ. 31 ἡ ἴδια λέ-
 ξη γράφτηκε ΓΕΝΦΑΙΩΝ.

Στ. 27. Ἀπὸ τὸ πρῶτο γράμμα τοῦ στίχου σώζεται μόνον ἓνα τμήμα τῆς
 δεξιᾶς λοξῆς κεραίας ἐνὸς Α.

Στ. 28. Ἀπὸ τὸ πρῶτο Σ σώζεται τὸ κάτω μισὸ μέρος.

Σημειώνουμε, τέλος, τὶς δύο ὄχι ἀπόλυτα ἴδιες καταλήξεις τῆς γενικῆς
 πληθυντικῆς γιὰ τὸ ἴδιο ὄνομα: στ. 12, Τριπολιτᾶν καὶ στ. 29, Τριπολιτῶν.

Χρονολογία. Δ. Εὐαγγελίδης, ΑΕ «β. π.», σ. 5: μεταξὺ τοῦ 370 καὶ τοῦ 369
 ἢ 368.

Βόντζου Β. — Σερβετοπούλου Ἑλ.

γ' ἐξάμηνο

2. Τιμητικό ψήφισμα τῶν Μολοσσῶν (ἐπιγραφή «τῶν συναρχόντων»)

Ἀριθ. εὐρετ. 8

Στήλη ἀπὸ ντόπιο ἀσβεστόλιθο σπασμένη πάνω καὶ δεξιά. Ἀπὸ τὸ σωζόμενο μέρος φαίνεται ὅτι ἡ στήλη στενεύει ἐλαφρὰ πρὸς τὰ πάνω. Ἡ ἐπιφάνεια κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή εἶναι ἀδρὰ δουλεμένη γιὰ τὴν ἐνθεση, προφανῶς, σὲ τόρμο βάσης. Ὑψος μέγιστο σωζόμενο 0,55· πλάτος μέγ. σωζ. 0,303· πάχος 0,10.

Ἡ ἐπιγραφή βρέθηκε κοντὰ στὴν ἱερὰν οἰκίαν τῆς Δωδώνης κατὰ τὶς ἀνασκαφές τοῦ Δ. Εὐαγγελίδη τὸ 1954.

Δ. Εὐαγγελίδης, «Τιμητικὸν ψήφισμα τῶν Μολοσσῶν ἐκ Δωδώνης», *Ἑλληνικά* 15 (1957), σ. 247-55 με φωτογραφία. P. R. Franke, *Die ant. Münz. von Epir.*, σ. 287, σημ. 25, μόνο γιὰ τὸν στ. 21, καὶ *passim. Bull. ép.*, 1963, 125 *ad* Δ. Εὐαγγελίδης, ἀπὸ τὸ κείμενο, ὅμως, τοῦ ὁποῖου ἀποκλίνει σὲ μερικὰ σημεῖα. N. G. L. Hammond, *ὁ.π.*, σ. 527-31 καὶ *passim. SEG*, 23, 1968, 471 με ἀυθαίρετο κείμενο τοῦ πρώτου μέρους. *Ο.π.*, 24, 1969, 446. P. Cabanes, *ὁ.π.*, σ. 536-9, ἀρ. 2, πίν. II καὶ σ. 120-32 καὶ *passim. SEG*, 24, 1976-7, 697.

Πβλ. Δ. Εὐαγγελίδης, «Ἀνασκαφή ἐν Δωδώνη», *ΠΑΕ* 1954, σ. 191. Ἴδιος, «Ψήφισμα τοῦ βασιλέως Νεοπτολέμου ἐκ Δωδώνης», *ΑΕ* 1956, σ. 7. Σ. Δάκαρης. «Συμβολὴ εἰς τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας Ἡπείρου», *ΑΕ* 1957, σ. 111-3 καὶ *passim. Bull. ép.*, 1962, 174. F. Papazoglou, «ὁ.π.», σ. 128 καὶ *passim.* Ἴ. Βοκοτοπούλου, *ὁ.π.*, σ. 81. P. Cabanes et J. Andréou, «Règlement frontalier entre Ambracie et Charadros», *BCH* 109 (1985) *passim.*

Ὑψος γραμμῶν ± 0,015. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 2).

[-----ἑπί προστά]-
[τα] Δ[ρο]άτου Κελαί[θου, γραμ]-
ματέος δὲ Πaus[ανία Τριπ]-
ολίτα συναρχόν[των Θεαρί]-
5 δα Κελαίθου, Ἀλκ[ωνος Πεί]-
αλος, Μενεφύλου | -----,
Ἀντίκκα Ἐθνεστοῦ, Μ[..... Τ]-
ριφύλα, Γεννάδα Ὀ[γοπέρνο]-
υ, Ἐκτορος Ὀνφαλος, Δ[αμοίτα]
10 Ἀμύμνου, Αἰρόπου Γε[νφαίου, Ἀ]-

1. Βλ. τὶς παρατηρήσεις.

νεροίτα Ἄρκτᾶνος, Ν[ίκωνο]-
 ς Φύλατος, Ἄνερεία Τρ[ιπολίτ]-
 α, Φρύνου Ὀρεστοῦ, Ἄρ[χιδάμο]-
 υ Παρωροῦ, Ὀμοστακ[ίου Κυεσ]-
 15 τοῦ ἔδωκε τὸ κοινὸν τ[ῶν Μο]-
 λοσσῶν πολιτείαν [Ἄριστ]-
 οκλεῖ ΜΟΝΔΑΙ [------ Ἄντ]-
 ιγένεος Ν.Γ..ΗΕΛ [-----εὔε]-
 ργέτας εἶμεν τῶν [Μολοσ]-
 20 σῶν καὶ αὐτ[οῖ]γ καὶ γ[ενεᾶ] ὡς
 παντὶ Μολο[σσῶ]ι χ[αὶ ἀτέλεια]-
 ν καὶ ἐντέλειαν [καὶ γᾶς ἔγ]-
 κτασιν καὶ ἕσα [τίμια πάντα]
 τοῖς ἄλλοις ε[ὕεργέταις π]-
 25 ολιτευομέν[οις ὑπάρχειν].

Στ. 1. Στὸ σωζόμενον τμήμα τοῦ στίχου αὐτοῦ διαβάζουμε τὰ ἐξῆς ψηφία: ΓΠΝΟΥΜΟΛ.

Στ. 2. Στὸ σημεῖο τοῦ σπασίματος δὲν ἔχει ἀπομείνει κανένα ἴχνος Θ.

Στ. 4. Ὁ στίχος αὐτὸς ἀρχίζει μὲ ἓνα Ο.

Στ. 6. Ἡ κατακόρυφη γραμμὴ, ποὺ σώζεται στὸ τέλος τοῦ στίχου δεξιά, βρίσκεται τόσο κοντὰ στὸ γράμμα Υ ὥστε ἀποκλείουμε τὴν δυνατότητα ἢ κεραία αὐτὴ νὰ ἀνήκει σὲ ἓνα Τ. Μὲ τὴν διαπίστωση αὐτὴ πρέπει κατὰ συνέπεια νὰ ἀποκλείσουμε τὴν συμπλήρωση Ὀποῦου τοῦ πρώτου ἐκδότῃ ἢ Ταλαιᾶνος, ποὺ φαίνεται νὰ προτιμᾶ τελικὰ ὁ Ν. Γ. L. Hammond, ὁ.π., σ. 529. Μὲ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις θεωροῦμε πιθανότερη τὴν ἀποκατάσταση Κλαθιάτου, τὴν ὑποία, μαζὶ μὲ ἄλλες, συζητᾶ ὁ Ν.Γ. L. Hammond ἐπειδὴ δίνουν 22 γράμματα.

Στ. 7. Τὸ πρῶτο Κ τοῦ ὀνόματος Ἀντίκκα διακρίνεται καθαρά· σώζεται ὀλόκληρη ἢ πάνω λοξὴ κεραία, πρᾶγμα ποὺ ἀποκλείει τὸ ὄνομα Ἀντίρκα.

Τὸ Θ στὴ λέξη Ἐθνεστοῦ εἶναι ἀναμφίβολο.

Στ. 10. Γιὰ τὴν συμπλήρωση αὐτὴ ἐπιλέξαμε τὴν μίαν ἀπὸ τὶς δύο γραφές τῆς ἐπιγραφῆς «τῶν δαμιουργῶν», στ. 15 καὶ 31.

Χρονολογία. Δ. Εὐαγγελίδης, Ἑλληνικά 15 (1957), σ. 253: πρὶν τὸ 330 π.Χ. Σ. Δάκαρης, ΑΕ 1957, σ. 113: μεταξὺ τῶν ἐτῶν 370-44 π.Χ.

Ζαμάνου Μ.
 ἀ' ἐξάμηνο

3. Ψήφισμα τῶν 'Ατεράργων γιά τήν ανανέωση τῆς φιλίας μέ τοὺς Περγαμίους

'Αριθ. εύρετ. 399

Στήλη ἀπό ντόπιο υπόλευκο άσβεστόλιθο πού στενεύει πρὸς τὰ πάνω. Κάτω εἶναι σπασμένη. Πάνω φέρει μεγάλες άποκρούσεις. 'Εξαιτίας φθορῶν τῆς ένεπίγραφης έπιφάνειας δεξιά λείπει τὸ ένα τέταρτο περίπου τοῦ κειμένου. Οἱ πλάγιες πλευρές δέν εἶναι τελείως λείες. Οἱ κατακόρυφες τουλάχιστον άκμές τῆς ένεπίγραφης έπιφάνειας κοσμοῦνται μέ τήν χαρακτηριστική στῆς ήπειρωτικές στῆλες περιτένεια ἀπὸ λοξές έγχαράξεις. Μέγιστο σωζόμενο ὕψος 0,635· πλάτος πάνω 0,36 καὶ κάτω 0,38· πάχος 0,10.

'Η έπιγραφή βρέθηκε ἀπὸ τὸν Δ. Εὐαγγελίδη τὸ 1935 στὸ χωριὸ Ραδοτόβι, ΒΔ τῶν 'Ιωαννίνων, κατὰ τήν ανασκαφή τοῦ ναοῦ τοῦ 'Αρείου Διὸς στὴν άρχαία Πασσαρώννα.

Δ. Εὐαγγελίδης, «'Ηπειρωτικά έρευναί. Β'. 'Ανασκαφή Ραδοτοβίου», 'Ηπειρωτικά Χρονικά 10 (1935), σ. 261-3, άρ. 1. πίν. 28 β. *Bull. ép.*, 1939, 154: διόρθωση τῶν στ. 8-9. L. Robert, *Hellenica*, 1, 1940, σ. 95-105: πολλές διορθώσεις. Δ. Εὐαγγελίδης, *ΠΑΕ* 1952, σ. 310, σημ. 1: ὑποστηρίζει τίς δικές του συμπληρώσεις τῶν στ. 4, 7 καὶ 8-9. *Bull. ép.*, 1956, 144: άντικρούονται οἱ άντιπαρατηρήσεις τοῦ Δ. Εὐαγγελίδη, *αὐτ. SEG*, 25, 1958, 411. H. H. Schmitt, *Staatsverträge*, III, 568. L. Moretti, *Iscr. stor. ellen.*, άρ. 120. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 561-2, άρ. 35, πίν. VII καὶ σ. 130 καὶ *passim. SEG*, 24, 1976-7, 719.

Πβλ. E. Ziebarth, *Philol. Woch.*, 1939, στ. 828-9. G. Klaffenbach, «Zu griech. Inschriften», *Mus. Helv.* 6 (1949), σ. 219-20. *Bull. ép.*, 1951, 138. P. M. Fraser, «A bronze from Dodona», *JHS* 74 (1954), σ. 57, σημ. 7. P. R. Franke, *Alt-Epirus*, σ. 45, σημ. 197-9. "Ιδιος, *Die ant. Münz. von Epir.*, σ. 250. Σ. Δάκαρη, *Οἱ γενεαλ. μύθοι*, σ. 38-9, πίν. 1α. N.G.L. Hammond, *δ.π.*, σ. 536 καὶ *passim*. F. Papazoglou, «δ.π.», σ. 128. 'Ι. Βοκοπούλου, *δ.π.*, σ. 81. Ph. Gauthier, «Sur les institutions de l'Épire hellénistique», *Rev. Phil.* 53 (1979), σ. 128. P. Cabanes, «Société et institutions en Épire et en Macédoine à l' époque classique et hellénistique», *Iliria* 1981, τεῦχος 2, σ. 82-3. P. Cabanes et J. Andréου, «δ.π.», σ. 516.

"Υψος γραμμῶν 0,01. "Εκτυπο· φωτογραφία τοῦ εκτύπου (πίν. 3).

Προστατεύ[οντος Μολο]σσ[ῶν Λεον(;)]-
τίου Κουεστο[ῦ, 'Ατεράργω]ν δὲ 'Α[ναξάν]-
δρου τοῦ 'Αμύντα ΑΙΙΛΙΧΛΙΟΥ [παραγε]-
νομένων παρὰ τῶν Περγαμί[ων τοῦ]

5. προστάτα Νικάνδρου τοῦ Θευ[δότου],

Ἄνδρονίκου τοῦ Ἀναξάνδρου [υ, Ἰέρω(;)]-
 νος τοῦ Ζωίλου Ἀκραλεστών, ca 6-7 l.
 νος τοῦ Γέλωνος Χαράδρου [υ καὶ ἀνανε]-
 ουμένων τὰν ἐξ ἀρχᾶς φιλία[ν καὶ προξε]-
 10 νίαν αὐτοῖς ποθ' αὐτούς, ἔδοξ[ε τῶι κοινῶι]
 τῶν Ἀτεράργων ἀνανεῶσα[ι τὰν οὔσαν]
 ἐξ ἀρχᾶς φιλίαν καὶ προξενί[αν ποτὶ]
 τοὺς Περγαμίους καὶ εἶμεν αὐ[τοῖς καὶ]
 ἐκγόνοις κάπ' αἰῶνος τὰν [φιλίαν καὶ]
 15 προξενίαν.

Στ. 1. Φαίνεται καθαρά στὴν φωτογραφία τὸ Υ̅ στὴ μετοχὴ προστατεύοντος· τὴν δυνατότητα ὑπαρξῆς αὐτοῦ τοῦ τύπου σημειώνει ὁ P. Cabanes, *L'Épigr.*, στὸ κριτικὸ ὑπόμνημα, σ. 561.

Πρὶν τὸ σπάσιμο διακρίνεται ἡ κάτω κεραία καὶ γωνία ἐνὸς δεύτερου Σ.

Στ. 2. Στὸ τέλος πρὶν τὸ Ν φαίνεται καθαρά ἓνα μέρος τῆς ὀριζόντιας κεραίας τοῦ Ω.

Στὸ δεξιὸ ἄκρο βλέπουμε ὀλόκληρὴ τὴν ἀριστερὴ λοξὴ κεραία τοῦ Α.

Στ. 4, τέλος. Προτιμοῦμε τὴν συμπλήρωση τοῦ L. Robert, *δ.π.*, σ. 97-8, χωρὶς τὸ τε, τὸ ὁποῖο, ὡστόσο, δέχεται ὁ P. Cabanes, *δ.π.*

Στ. 8. Πρὶν τὸ σπάσιμο δεξιὰ διακρίνουμε μέρος τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονα ἐνὸς Υ̅.

Στ. 10. Τὸ τελευταῖο ψηφίο, ποὺ διαβάζεται στὴν πέτρα, εἶναι Ξ.

Στ. 11. Στὸ ἄκρο δεξιὰ τὸ Ι τοῦ ἀπαρεμφάτου δὲν ἔχει διασωθεῖ.

Στ. 12. Τὸ τελευταῖο ψηφίο ποὺ σώζεται εἶναι Ι.

Στ. 14. Πρὶν τὸ σπάσιμο διακρίνεται μέρος ἀπὸ τὸ στρογγυλὸ ἐνὸς Φ.

Στ. 15. Ἀπὸ τὸ πρῶτο γράμμα τοῦ στίχου ἀπομένει ἡ δεξιὰ κεραία καὶ μέρος τῆς δεξιᾶς γωνίας τοῦ Π.

Χρονολογία. Δ. Εὐαγγελίδης, *Ἡπειρ. Χρον.*, ὁ.π., σ. 262: μετὰ τὸ 264 καὶ πολὺ πιθανὸν στὰ τέλη τοῦ 3ου αἰ. Ὁ P. M. Fraser, ὁ.π., προτείνει τοποθέτηση στὰ τέλη τοῦ 3ου ἢ στὸν 2ο αἰ. χωρὶς νὰ τεκμηριώνει τὴν δεύτερη αὐτὴ πρόταση.

Ζαμάνου Μ.

α' ἐξάμηνο

4. Ψήφισμα προξενίας τοῦ κοινοῦ τῶν Ἡπειρωτῶν γιὰ τὸν Γάιο Πολφέννιο ἀπὸ τὸ Βρινδήσιο

Ἄριθ. εὐρετ. 2618

Ὁρθογώνιο βᾶθρο ἀπὸ ὑπόλευκο ἀσβεστόλιθο. Ἡ πάνω ἀριστερὴ γωνία εἶναι σπασμένη. Λείπουν οἱ κατακόρυφες ἀκμές πίσω ἐνῶ ἰσχυρὲς ἀποκρού-

σεις φέρει ἢ πάνω ἐπιφάνεια καὶ ἰδιαίτερα στὸ ἀριστερὸ τμήμα της. Ἡ ὕπαρ-
ξη στὴν ἀκμὴ τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας μὲ τὴν ἀριστερὴ πλευρὰ τῆς χαρα-
κτηριστικῆς γιὰ τὶς ἠπειρωτικὲς στῆλες, βάσεις ἢ βάθρα, κοσμητικῆς ταινίας
μὲ ὀριζόντιες ἐγχαράξεις σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν λεῖα ἐργασμένη ἀριστερὴ πλευ-
ρὰ φανερώνουν ὅτι ἀριστερὰ τὸ βάθρο σώζεται ὀλόκληρο. Ἀντίθετα, οἱ φαρ-
διῆς ἀναθυρώσεις, ποὺ φέρουν οἱ ἀδρὰ ἐργασμένες πάνω καὶ δεξιὰ ἐπιφάνειες
στις ἀκμές τους μὲ τὴν ἐνεπίγραφη, δείχνουν ὅτι ἄλλα μέλη πρέπει νὰ συμπλή-
ρωναν τὸ βάθρο ἀπὸ τὶς δύο αὐτὲς πλευρές. Ὑψος 0,74· μῆκος 0,71· πάχος
0,41.

Ἡ ἐπιγραφὴ βρέθηκε μέσα στὴν παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ τῆς Δωδῶ-
νης ἤδη ἀπὸ τὸν περασμένο αἰῶνα.

C. Carapanos, *Dodone et ses ruines*, Paris 1878, σ. 114, ἀρ. 2. A. Fick, *Bezzenger Beiträge*, III, 1879, σ. 269-70 (non vidimus). Ἰδιος, *in GDI*, 1339¹. E. Schwyzer (P. Cauer, *Delectus*³) 404¹. (Michel, 318. L. Moretti, *δ.π.*, ἀρ. 119). P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 554-7, ἀρ. 33, πίν. V, σ. 290 καὶ *passim*.

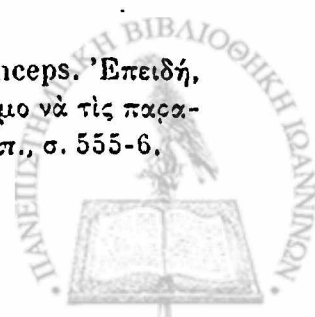
Πβλ. L. Robert, *Hellenica*, 5, σ. 8. P. R. Franke, *δ.π.*, σ. 134, 135 καὶ *passim* καὶ πίν. 63, 4. N. G. L. Hammond, *δ.π.*, σ. 649, 652 καὶ *passim*. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 79.

Ὑψος α' γραμμῆς 0,02, τῶν ὑπολοίπων $\pm 0,015$. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 4).

Ἄ γ α θ ᾠ ν . Τ ὄ χ α :

- [στρ]αταγοῦντος Ἀπειρωτᾶν Ἀντινόου Κλαθρι-
[οῦ] τὸ β', γραμματεύοντος δὲ συνέδροις Δοκίμου
[τ]οῦ Κεφαλίνου Τορυδαίου, Γαμιλίου ἐμ Βουνείμαις ἐκτ-
5 α: ἐφ' ἰκάδι, Λύσων Εὐρώπιος, ποθόδωμα γραψαμένου Λυσα-
νία τοῦ Νικολάου Καριώπου περὶ προξενίας Γαίωι Δάζου Πο-
[λ]φεννίωι Βρεντεσίνοι καὶ ἀπολογιζομένου τὰν εὐνοίαν, [ἀν]
ἔχων διατελεῖ ποτὶ τοὺς Ἀπειρώτας, δι' ᾗς οἶετο δεῖν τιμα-
θῆμεν αὐτονί, ἔδοξε τοῖς Ἀπειρώταις πρόξενον εἶμεν αὐτ[ὸν]
10 Γάϊον Δάζου Πολφέννιον Βρεντεσίνον καὶ αὐτὸν καὶ ἐκ[γό]-
νους, ὑπάρχειν δὲ αὐτῶι καὶ ἀτέλειαν καὶ ἐντέλειαν καὶ ἀ[σφά]-
λειαν καὶ πολέμου καὶ εἰράνας τὰ ἀπὸ Ἀπειρωτᾶν καὶ γᾶ[ς]
καὶ οἰκίας ἐγκτασιν ἐν Ἀπειρωί καὶ τὰ λοιπὰ τίμια πάντα [κα]-
θῶς καὶ τ[οῖς] ἄλλοις προξένοις.

1. Ἀναμφίβολα καὶ οἱ δύο αὐτὲς ἐκδόσεις βασιζόντι στὴν editio princeps. Ἐπειδὴ,
ὅμως, παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις σὲ ἐπίμαχα σημεῖα θεωρήσαμε σκόπιμο νὰ τὶς παρα-
θέσουμε ἐκτὸς παρενθέσεων· βλ. τὶς κριτικὲς σημειώσεις τοῦ P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 555-6.

Μεταξύ τῶν στ. 1-2 διακρίνονται λείψανα στίχου πού ἐξαλείφτηκε: Δ. Εὐαγγελίδης, *ΠΑΕ* 1929, σ. 129· P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 555.

Ἡ ἀνάγνωσή μας ἐπιβεβαιώνει τὶς καθοριστικῆς σημασίας διορθώσεις, πού ἐπέφερε στὸ κείμενο ἡ ἀνάγνωσις τοῦ P. Cabanes καὶ ἰδιαίτερα στοὺς στ. 2-3, 6-7(10) καὶ 13-14.

Στ. 6-7. Διαβάζουμε Πο/[λ]φεννίωι ἐνῶ ὁ P. Cabanes Πολ/φεννίωι. Πράγματι, μετὰ τὸ Ο δὲν ὑπάρχει καθόλου χῶρος γιὰ ἓνα φαρδὺ γράμμα, ὅπως τὸ Λ, τὸ ὁποῖο, ἀντίθετα, φαίνεται νὰ μπορεῖ νὰ χωρᾷ στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐπόμενου στίχου.

Στ. 14. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πρῶτο γράμμα κανένα ἶχνος τῶν ὑπόλοιπων γραμμάτων τοῦ ἄρθρου τοῖς δὲν μπορέσαμε νὰ διακρίνουμε στὴν πέτρα.

Χρονολογία. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 557: 175-170 π.Χ.

Καραμπερίδη Ἄ.

α' ἐξάμηνο

ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

α) Προερχόμενες ἀπὸ δημόσιους φορεῖς

5. Ἀνάθημα γυμνασιάρχῃ στὸν Ἑρμῆ καὶ τὸν Ἡρακλῆ

Ἄριθ. εὔρετ. 408

Πεσσοειδῆς στήλη ἀπὸ ὑπόλευκο ἀσβεστόλιθο, πού στενεύει ἐλαφρὰ πρὸς τὰ πάνω. Φέρει μικρὴ ἀπόκρουση στὴν πάνω δεξιὰ γωνία καὶ στὴν δεξιὰ ἀκμὴ τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας. Σὲ ὅλες τὶς ἀκμές, ὀριζόντιες καὶ κάθετες, τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας ὑπάρχει ἡ χαρακτηριστικὴ στὶς ἠπειρωτικὲς στήλες περιτένεια. Ἡ πάνω ἐπιφάνεια εἶναι ἀδρὰ δουλεμένη. Ὑψος, πού μᾶλλον διατηρεῖται ὀλόκληρο 0,34· πλάτος πάνω 0,228 καὶ κάτω 0,238· πάχος 0,153.

Ἡ στήλη βρέθηκε στὴν Γέρμα ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρο.

Δ. Εὐαγγελίδης, «Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἠπείρου», *ΑΕ* 1914, σ. 234, ἀρ. 2.

Πβλ. *Bull. ép.*, 1915, σ. 463. M.N. Tod, «The progress of greek Epigraphy», *JHS* 35(1915), σ. 265 (εἶδησις γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς ἐπιγραφῆς). Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 82.

Ὑψος γραμμῶν 0,013. Ἀκρεμόνες. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 5α).

Λυκόφρων
Θεοδότου
γυμνασιάρ-

χήσας Ἑρμᾶι
Ἑρακλεῖ.

Χρονολογία. Ἰ. Βοχοτοπούλου, *δ.π.*: 3ος ἢ 2ος αἰ. π.Χ.
Καρβελᾶ Δ.
γ' ἐξάμηνο

6. Ἀνάθημα στρατηγῶν καὶ τοῦ γραμματέως τῶν στήν Ἀφροδίτη

Ἀριθ. εὔρετ. 2637.

Πεσσοειδῆς στήλη ἀπὸ πωρόλιθο, πού στενεύει πρὸς τὰ πάνω. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο κομμάτια πού συνανήκουν. Τὸ κάτω μέρος λείπει. Ὁ ὀρθογώνιος τόρμος μὲ αὐλακα γιὰ τὸ χύσιμο μολυβιοῦ στήν πάνω ἐπιφάνεια δείχνει ὅτι ἡ στήλη χρησίμευε ὡς βάση ἀναθήματος. Ὑψος μέγιστο σωζόμενο 0,366· πλάτος πάνω 0,227 καὶ κάτω 0,237· πάχος 0,12.

Ἡ ἐπιγραφή βρέθηκε στήν Κασσώπη τὸ 1952 ἀπὸ τὸν Σ. Δάκαρη κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ δημόσιου κτηρίου, τὸ ὁποῖο ταυτίστηκε ἀπὸ τὸν ἀνασκαφέα μὲ μεγάλη πιθανότητα μὲ τὸ καταγώγιον τῆς Κασσώπης.

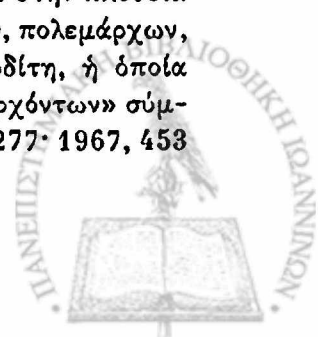
Σ. Δάκαρης, *ΠΑΕ* 1952, σ. 356-8, εἰκ. 42. (*Bull. ép.*, 1956, 142. *SEG*, 15, 1958, 383). N.G.L. Hammond, *δ.π.*, σ. 655. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 564, ἀρ. 41 καὶ σ. 386. Χρ. Τζουβάρα-Σούλη, *Ἡ λατρεία τῶν γυναικείων θεοτήτων εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἠπειρον*, Ἰωάννινα 1979, σ. 49.

Πβλ. P. R. Franke, *δ.π.*, σ. 57¹. S. Dakaris, *Cassopaia and the Elean colonies*. Ancient greek cities, Athens 1971, σ. 122, § 482. Ἰ. Βοχοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 82.

Γραφὴ ἀκανόνιστη. Ὑψος γραμμῶν 1-12: 0,017· τῆς τελευταίας γραμμῆς ± 0,02. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 5β).

Στραταγοὶ οἱ ἐπὶ
Ἀνδρομένεος
πρυτάνιος Λυ-
κώτας Λύκου,
5 Σάτυρος Θεοδώ-
ρου, Φίλανδρος

1. Ὁ P. R. Franke, *αὐτ.*, συμπεραίνει ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή αὐτὴ τὴν ὑπαρξὴ ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης στήν Κασσώπη. Τὸ ἀνάθημα, ὡστόσο, αὐτὸ ἔρχεται νὰ ἐνταχθεῖ στήν πλούσια σειρά παρόμοιων ἀναθημάτων διαφόρων ἀρχόντων (στρατηγῶν, γυναικονόμων, πολεμάρχων, ἱεροναμόνων κλπ.) ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ ἐλληνικοῦ κόσμου στήν Ἀφροδίτη, ἡ ὁποία μὲ διάφορες ἐπικλήσεις (Τιμοῦχος, Στραταγίς κλπ.) εἶναι «ἡ θεότητα τῶν ἀρχόντων» σύμφωνα μὲ τὴν γνωστὴ ἔρμηνεία τῆς J. καὶ τοῦ L. Robert. *Bull. ép.*, 1958, 277· 1967, 453 καὶ *passim*.

Σωσάνδρου,
 Σωτίων Λυκώ-
 που και ὁ γραμ-
 10 ματεὺς Ἄρι-
 σταρχος Ἄρι-
 στομένεος,
 Ἄφροδίτ[αι].

Χρονολογία. Ἐκδότης: ἀπὸ τὴν μορφή τῶν γραμμάτων στὸ ἀ' μισθὸ τοῦ 2ου αἰ. π.Χ.

Παππᾶ Ἑλ. — Παπαγιάννη Ἄφρ.
 ε' ἐξάμηνο

7. Ἀνάθημα στρατηγῶν στὸν Δία Σωτήρα

Ἄριθ. εὐρετ. 2638

Πεσσοειδῆς στήλη ἀπὸ πῶρο. Ὁ τὸρμος στὴν πάνω ἐπιφάνεια δείχνει ὅτι χρησίμευε ὡς βάση. Πάνω ἢ στήλη κοσμεῖται καὶ στὶς τέσσερις πλευρὲς μὲ σταγόνες, γεισίποδες καὶ κυμάτιο. Εἶναι λεῖα ἐργασμένη καὶ στὶς τέσσερις πλευρὲς. Ἡ ἀριστερὴ κατακόρυφη ἀκμὴ τῆς ἐνεπιγραφῆς ἐπιφάνειας εἶναι σπασμένη μὲ ἀποτέλεσμα νὰ λείπει μέρος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῶν στίχων. Ὑψος 0,76· πλάτος κάτω 0,225· πάχος 0,225.

Ἡ στήλη βρέθηκε τὸ 1954 ἀπὸ τὸν Σ. Δάκαρη κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ τοῦ καταγωγίου τῆς Κασσώπης.

P. R. Franke, *δ.π.*, σ. 54-5, σημ. 20: δημοσίευση τοῦ κειμένου σύμφωνα μὲ ἐπιστολὴ τοῦ Σ. Δάκαρη. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 564-5, ἀρ. 42, πίν. VIII καὶ σ. 386 (*SEG*, 26, 1976-7, 718: παρουσίαση τοῦ κειμένου τοῦ P. Cabanes μὲ αὐθαίρετη ἀλλαγὴ στὸν στ. 8).

Πβλ. ἀνακοινώσεις τοῦ εὐρήματος: E. Vanderpool, «News Letter from Greece», *AJA* (59)1955, σ. 227. Σ. Δάκαρης, *ΠΑΕ* 1954 [1957], σ. 206.

Ὑψος γραμμῶν \pm 0,02. Ἀκρεμόνες. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 6α).

[Ε] πὶ πρυτάνιου
 [Ἀρ] ιστίππου,
 [σ] ραταγοὶ
 [Φι] λώτας
 5 [ca 3 l.] μωνος,
 [Μενέ] δαμος
 [ca 3 l.] λωνος,

[ca 3 l. x]ύρων
 [᾿Α]λεξάνδρου,
 10 r a s u r a
 [Φί]λανδρος
 [᾿Α]λκάνορος,
 Δ:ι Σωτῆρι.

Στ. 3. Ἀμέσως μετὰ τὸ σπάσιμο ἀριστερὰ διακρίνεται τὸ δεξιὸ μισδὸ τῆς ὀριζόντιας κεραίας τοῦ T.

Στ. 5. Συμφωνοῦμε μὲ τὸν P. Cabanes ὅτι τὸ προτεινόμενο ἀπὸ τὸν Σ. Δάκαρη καὶ (μὲ ἐρωτηματικὸ) ἀπὸ τὸν P. R. Franke ὄνομα [K]ίμωνος εἶναι μικρὸ γιὰ τὸν ἀντίστοιχο χῶρο.

Στ. 6. Τὸ μέρος μιᾶς κάτω ὀριζόντιας κεραίας, ποὺ φαίνεται καθαρὰ στὸ ἀριστερὸ ἄκρο, ἀποκλείει τὴν συμπλήρωση [Εὔ]δαμος (Σ. Δάκαρης). Τὸ ὄνομα [Σώ]δαμος (P. R. Franke) εἶναι μικρὸ· ἓνα ἄλλο στοιχεῖο, ποὺ ἐπίσης συνηγορεῖ ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἀποκατάστασης, εἶναι ὅτι ἡ ὀριζόντια κεραία τοῦ Ω στὴν γραφὴ αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς ἔχει ἄλλο σχῆμα. Ἀντίθετα, γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους καὶ κυρίως λόγω τῆς ὑπαρξῆς τοῦ ἴχνους μιᾶς κάτω ὀριζόντιας κεραίας, τὴν ὁποία παρατηρήσαμε, προτείνουμε νὰ γίνεῖ ἀποδεκτὴ ἡ συμπλήρωση [Με-νέ]δαμος τοῦ P. Cabanes.

Στ. 7 καὶ 8. Συμφωνοῦμε καὶ ἐδῶ μὲ τὸν P. Cabanes ὅτι τὰ προτεινόμενα ὀνόματα ἀπὸ τὸν Σ. Δάκαρη καὶ τὸν P. R. Franke εἶναι μικρά. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις λείπουν τρία τουλάχιστον ψηφία. Στὸ ἄκρο ἀριστερὰ τοῦ στ. 8 διακρίνουμε μόνο τὴν κάτω λοξὴ κεραία τοῦ K.

Στ. 10. Τὴν παρατήρηση ὅτι ὁ στίχος αὐτὸς ἔχει ἀποξεστεῖ ἔκανε πρῶτος ὁ P. Cabanes.

Χρονολογία. Σ. Δάκαρης, ΠΑΕ, ὁ.π.,: σύμφωνα μὲ τὴν μορφή τῶν γραμμάτων μπορεῖ νὰ χρονολογηθεῖ γύρω στὰ μέσα τοῦ 1ου αἰ. π.Χ.

M. Ζαμάνου.

α' ἐξάμηνο

8. Τιμὲς πρὸς ἀγωνοθέτη

Ἄριθ. εὐρετ. 2

Θραῦσμα ἀπὸ τὸ δεξιὸ μέρος πλάκας, καὶ ὄχι βάσης, ἀπὸ σκούρα γκριζὰ πέτρα. Ἡ μικρὴ κυκλόσχημη κοιλότητα στὴν ἐνεπίγραφη ἐπιφάνεια, ποὺ διατηρεῖ ὑπολείμματα μολυβιοῦ, φανερώνει δεύτερη χρῆση. Ὑψος μέγιστο σωζόμενο 0,20· μῆκος μέγ. σωζ. 0,37· πάχος 0,075.

Τὴν ἐπιγραφὴ ὀλόκληρη εἶχε διαβάσει ὁ Κυριάκος ὁ Ἀγκωνίτης «in Janina Acarnaniae urbe» (sic) «a[d] lapideam basim» (βλ. παρακάτω πρώτη ἐκδοση). Τὸ θραῦσμα βρῆκε ὁ Σ. Δάκαρης τὸ 1959 σ' ἓνα σπίτι μέσα στὸ κάστρο τῶν Ἰωαννίνων.

O. Riemann, «Inscriptions grecques provenant du Recueil de Cyriaque d' Ancône», *BCH* 1(1877), σ. 294, ἀρ. 89¹ (C. Carapanos, *δ.π.*, σ. 157). *BCH* 84(1960), «Chron.», G. Daux, σ. 744-5². Ί. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 81-2³. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 552, ἀρ. 30 καὶ σ. 337.

Πβλ. *JHS* 80(1960), «Archaeology in Greece», M.S.F. Hood, σ. 14. P.R. Franke, *δ.π.*, σ. 30, πίν. 58, 4. *Bull. ép.*, 1962, 172. Σ. Δάκαρης, *ΑΔ, Μελ.* 16(1960) [1962], σ. 30-1, σημ. 64.

Ἦψος γραμμῶν 0,025. Ἀκρεμόνες. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 6β).

[Ἡ πόλις]
[τὸν ἀγώνοθέτην Διός]
[Νάου καὶ Διῶ]νης ἱερέα
[Σεβαστῶ]ν καὶ ἀγώνοθέ-
5 [τὴν μεγ]άλων Ἀκτίων
[Καισαρ]ίων, Ἀκτιάδος
[ξή, Πό]πλιον Μέμι[ον]
[Λέοντα φιλόπατρι]ν
[καὶ φιλόσοφον].

Στ. 4. Θέλοντας νὰ στοιχίσει τὸ τέλος τῶν στίχων ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν παραβῆ τὴ συλλαβικὴ τομὴ ὁ γραφάκις ἀναγκάστηκε νὰ γραφῆ τὸ Ε μικρότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα ψηφία· τὸ ἴδιο παρατηροῦμε καὶ γιὰ τὸ Σ στὸ τέλος τοῦ στ. 6.

Στ. 6. Καισαρήων πρώτη ἐκδοσι· [Καισα]ρίων Daux, Cabanes.

Γιὰ τὸ τελικὸ Σ βλ. τίς παρατηρήσεις στὸν στ. 4.

Στ. 7. ΜΕ συμπίλημα. Μέμμιον πρώτη ἐκδοσι· Μέμμ[ιον] Daux, Cabanes· Μέμμ(ιον) Βοκοτοπούλου.

Χρονολογία. 68η Ἀκτιάς = 241 / 2 μ.Χ. (καὶ ὄχι 304 μ.Χ. ἢ 243 / 4) διορθώνει ὁ Σ. Δάκαρης, *δ.π.*

Ἄμοιρίδου Κ.
α' ἐξάμηνο

1. Μὲ αὐθαίρετη τομὴ τῶν στίχων, τὴν ὁποία υλοθετεῖ καὶ ὁ Carapanos.

2. Δὲν θὰ ἀναφέρουμε τίς μνεῖες τῆς ἐπιγραφῆς στὸ διάστημα ἀπὸ τὸ 1878 ὡς τὸ 1959 σὲ γενικότερα ἢ μὴ ἔργα, ὅπως, π.χ., *RE*, passim.

3. Στὸ κείμενο, σ. 82, οἱ ἀναμενόμενες ὀρθογώνιες ἀγκύλες ἔχουν, ἀπροσδόκητα, ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ παρενθέσεις.

β) Προερχόμενες από ιδιώτες

9. Ἀνάθημα στὸν Ποσειδῶνα

Ἀριθ. εὔρετ. 410

Στήλη ἀπὸ πωρόλιθο μὲ παράσταση ἀνάγλυφου ταύρου. Πάνω καταλήγει σὲ ἐπίκρανο μὲ κυμάτιο. Ὁληὴ ἢ κύρια ἐπιφάνεια εἶναι τώρα σκεπασμένη ἀπὸ κόκκινο χρῶμα. Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει χαραχτεῖ στὸ ἐπίκρανο καὶ στὴν κυρίως στήλη πάνω ἀπὸ τὸν ταῦρο. Ὑψος 0,798· πλάτος τῆς κυρίως στήλης πάνω 0,205 καὶ κάτω 0,237· πάχος ἀντίστοιχα 0,085 καὶ 0,095.

Ἡ στήλη βρέθηκε στὸ χωριὸ Σαλιαρὴ ΒΔ. τοῦ Τεπελενίου· μεταφέρθηκε στὰ Γιάννενα ἀπὸ τὸν Δ. Εὐαγγελίδη στὰ 1912-3.

Δ. Εὐαγγελίδης, «Αἱ ἀρχαιότητες καὶ τὰ βυζαντικὰ μνημεῖα τῆς ΒΔ Ἡπείρου» *Νέος Ἑλληνομνήμων* 10(1913), σ. 287-8. Ἴδιος, «Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἡπείρου», *ΑΕ* 1914, σ. 232-4, εἰκ. 1. P. R. Franke, *δ.π.*, σ. 291-2, πίν. 57, 1. N. G. L. Hammond, *δ.π.*, σ. 738-9, ἀρ. 24 (*SEG*, 24, 1969, 474).

Bull. ép., 1915, σ. 463. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 83.

Ὑψος γραμμῶν ἐπιγράμμου 0,017 καὶ τῆς κυρίως στήλης, 0,014. Ἐκτυποῦ φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 7α).

- - - - -
 - - - - -
 Ξένων Λυκίσσκου
 . . λίσστος Λυ[κ]ώτα

Νίκανος
 5 Φιλίσστου
 καὶ τὸ κοινὸν τῶν
 συγγόνων
 Ποσειδᾶν· εὐχάγ.

Οἱ διάφορες ἀναγνώσεις ποὺ προτείνονται γιὰ τὸ πρῶτο μέρος τοῦ κειμένου συνοψίζονται στὸ κριτικὸ ὑπόμνημα τοῦ *SEG*, *δ.π.*

Χρονολογία. P. R. Franke, *δ.π.*: 3ος-2ος αἰ. π.Χ. λόγω τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ στίλ τοῦ παριστανόμενου ταύρου.

Μάντζιου Φ.
 γ' ἐξάμηνο

10. Ἀνάγλυφο ἀναθηματικό στὸν Δία

Ἄριθ. εὗρετ. 27

Τμῆμα ἀναγλύφου ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο σπασμένο σὲ ὅλες τὶς πλευρές. Εἰκονίζεται τὸ πίσω μέρος ἄρματος καὶ τὰ πίσω πόδια τοῦ ζευγαριοῦ τῶν λιονταριῶν, ποὺ τὸ σέρνουν. Ἀπὸ τὸν ἡνίοχο πάνω στὸ ἄρμα λείπει τὸ κεφάλι καὶ τμῆμα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ του. Ὑψος μέγιστο σωζόμενο 0,52· πλάτος μέγ. σωζ. 0,335· πάχος 0,098.

Τὸ ἀνάγλυφο βρέθηκε σ' ἓνα σπίτι μέσα στὸ κάστρο τῶν Ἰωαννίνων καὶ μεταφέρθηκε στὸ μουσεῖο ἀπὸ τὸν Φ. Πέτσα. Προέρχεται ἀπὸ τὸ Γαρδίκι, χωριὸ Β. τῶν Ἰωαννίνων, κοντὰ στὸ ὁποῖο βρέθηκαν ἐρείπια ταυτιζόμενα μὲ τὴν ἀρχαία Πασσαρώνα.

(J.M. Cook, «Archaeology in Greece 1945-7», *JHS* 66(1946), σ.112¹. *Fasti archeologici* 1, 1946, 117. *Bull. ép.*, 1949, 89. M.N. Tod, «The progress of greek Epigraphy», *JHS* 72(1952), 39)¹. Σ. Δάκαρης, «Ἀρχαιολογικὲς ἔρευνες στὸ λεκανοπέδιο τῶν Ἰωαννίνων». Ἀφιέρωμα εἰς τὴν Ἡπειρον εἰς μνήμην Χρ. Σούλη, Ἀθῆναι 1954, σ. 68-74. F. W. Walbank, *A historical commentary on Polybios*, I, 1957, σ. 547. M. Treu, «Homerische Flüsse fallen nicht vom Himmel», *Glotta* 37 (1958), σ. 269. P. R. Franke, *δ.π.*, σ. 86, σημ. 5 (E. Lepore, *Ricerche sull' antico Epiro*, Napoli 1962, σ. 65, σημ. 105). Σ. Δάκαρης, *Γενεαλ. μύθοι*, σ. 89-90, 144-5 καὶ πίν. 5. N.G.L. Hammond, *δ.π.* σ. 184, σημ. 2-4. J. Bousquet *apud* P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 246-7 καὶ πίν. I.

Πβλ. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ. π.*, σ. 80-1.

Ὑψος γραμμῶν \pm 0,016. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 7β).

Ἄρα
τῶ Δι
οὔ βέλο[ς]
δίπτατ[αι].

Στ. 2. J. Bousquet *apud* P. Cabanes, *δ.π.*: δίζ[υξ]. Δεξιὰ τοῦ τελευταίου διατηρούμενου ψηφίου, ποὺ ὁ J. Bousquet διαβάζει Ζ σώζεται μέρος τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας ἀρκετὸ γιὰ τὴν χάραξη τοῦ ἐπόμενου γράμματος. Αὐτὸ τὸ στοιχεῖο καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ στίχος τοῦ Εὐριπίδη, Ἰκέτιδες, 860, ποὺ δίκαια συσχετίστηκε ἀπὸ τοὺς μελετητὲς μὲ τὴν ἐπιγραφή τοῦ ἀναγλύφου, πρέπει νὰ μᾶς ἐμποδίσουν νὰ δεχθοῦμε τὴν προτεινόμενη ἀπὸ τὸν J. Bousquet συμπλήρωση.

1. Σύμφωνα μὲ ἀνακοίνωση τοῦ Φ. Πέτσα πρὶν τὴν δημοσίευση τῆς ἐπιγραφῆς.

Χρονολογία. Σ. Δάκαρης «Ἀρχαιολ. ἔρευνες», σ. 71: τέλη τοῦ 3ου αἰ. π.Χ. ἢ καὶ πολὺ ὑστερότερα. Ὁ P. R. Franke, *ὁ.π.*, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν E. Leroye, *ὁ.π.*, τοποθετεῖ τὴν ἐπιγραφὴν στὰ τέλη τοῦ 5ου αἰ. χωρίς, ἀπὸ ὅσο γνωρίζουμε, νὰ ἀντιπαραθέτει τὰ σχετικὰ στοιχεῖα.

Δάντσια Ἀλ. — Μιχαηλίδης Π.

γ' ἐξάμηνο

11. Ἀνάθημα ἀπελεύθερου στὴν Ἀρτεμη Πασικράτα

Ἀριθ. εὗρετ. 5054

Πλάκα ἀπὸ πεντελήσιο μάρμαρο. Σ' ὄλο τὸ μῆκος τῆς πίσω ἐπιφάνειας φέρει αὐλακα βαθιὰ ὅσο τὸ μισὸ περίπου πάχος τῆς πλάκας. Ὑψος 0,22· μῆκος 0,413· μέγιστο πάχος 0,085, τῆς αὐλακας 0,05.

Ἡ ἐπιγραφὴ βρέθηκε κοντὰ καὶ νότια τοῦ χωριοῦ Παναγιὰ κατὰ τὴν διάνοιξη ἀποστραγγιστικοῦ χαντακιοῦ σὲ ἀγρό, ὅποτε καὶ ἀποκόπηκαν δύο παράλληλοι τοῖχοι οἰκοδομήματος. «Μελλοντικὴ ἀνασκαφὴ ἴσως δεῖξῃ ὅτι οἱ ἀποκοπέντες τοῖχοι... ἀνήκουν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος Πασικράτας» (Ἰ. Βοκοτοπούλου, βλ. παρακάτω πρώτη ἔκδοση, σ. 338).

Ἰ. Βοκοτοπούλου, «Εἰδήσεις ἐξ Ἠπείρου», *ΑΑΑ* 4(1971), σ. 336-8, εἰκ. 1 (*BCH* 96(1972), «Chron.», σ. 692 καὶ εἰκ. 247, J.-P. Michaud. *Bull. ép.*, 1973, 253. M. Guarducci, *Epigr. greca*, III 1974, σ. 13-4. εἰκ. 3). Ἰ. Βοκοτοπούλου, *ΑΔ, Χρ.* 26(1971) [1975], σ. 337 καὶ πίν. 314δ (*Bull. ép.*, 1977, 265. Χρ. Τζουβάρ-Σούλη, *ὁ.π.*, σ. 28, εἰκ. 12γ).

Πβλ. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *Ὁδηγός*, σ. 79-80.

Ὑψος γραμμῶν 0,02. Ἀκρεμόνες. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 8α).

Σώτων > Ἀριστονό-
 ας > ἀπελεύθερος >
 τὸν ναὸν > κατεσκε-
 ύακεν > ἐκ τῶν εἰδί-
 5 ων > Ἀρτέμιδι > Πασι-
 κράταί.

Τὰ γωνιώδη σημεῖα στίξης δὲν ἔχουν ἐπισημανθεῖ σὲ καμία ἀπὸ τῆς ὡς τώρα ἐκδόσεις.

Χρονολογία. Ἰ. Βοκοτοπούλου, πρώτη ἔκδ.: «Ἴσως εἰς τὸν 1ον π.Χ. αἰ.».

Ζαχαράκη Γ. — Φαββίου Ἑλ.

γ' ἐξάμηνο

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

12. Ἀπελευθερωτικὴ πράξις

Ἄριθ. εύρετ. 12

Στήλη ἀπὸ ντόπιο ὑπόλευκο ἀσβεστόλιθο σπασμένη λοξὰ κάτω. Ἡ στήλη στενεύει πρὸς τὰ πάνω. Ὑψος μέγ. σωζ. 0,495· πλάτος πάνω 0,28 καὶ κάτω 0,30· πάχος πάνω 0,075 καὶ κάτω 0,08.

Τὸ κομμάτι αὐτὸ βρέθηκε ἀπὸ τὸν Δ. Εὐαγγελίδη τὸ 1955 κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀνασκαφῶν στὴ Δωδώνη· ἦταν ἐντοιχισμένο στὸν δεύτερο ρωμαϊκὸ ναῖσκο.

P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 588-9. ἀρ. 74, πίν. X, καὶ σ. 452 καὶ *passim* (*SEG*, 26, 1976-7, 700).

Πβλ. Δ. Εὐαγγελίδης, *ΠΑΕ* 1955, σ. 172. *Bull. ép.*, 1977, 261. Ἴ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 84¹.

Ὑψος γραμμῶν 0,071. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 8β).

[Θεός], Τύχα. Βασιλεύοντος
[Ἀλεξ]άνδρου, ἐπὶ προστάτα Μο-
λοσσῶν Θευδότου Κορωνειάτα,
γραμματεύοντος (*sic*) δὲ Μενεδάμο[υ]
5 Λαρρύου, ἀφῆκε Φειδέτα Ἴων[ος]
Κλεάνορα ἐλεύθερον καὶ μένο[ν]-
τα καὶ ἀποτράχοντα ὅπαϊ κ' αὐτὸ[ς]
προαιρῆται. Μάρτυρες· Μέγα[ς]
Σίνωνος, Ἀμύνανδρος Ἐρύξιο[ς],
10 Δόκιμος Ἐρύξιος, Ἀμύνανδρος
Ἴνωνος, Νικάνωρ Ἀλίποντος.

Στ. 1. Κατὰ τὴν ἀνάγνωσις τῆς ἐπιγραφῆς μετὰ τὸ κάρβουνο τὰ γράμματα Ν καὶ Τ διακρίνονται ἐλάχιστα.

Χρονολογία. Δ. Εὐαγγελίδης, *δ.π.*: ἐπὶ βασιλείῳ Ἀλεξάνδρου Α' (342-330 π.Χ.).

Γκαρῆ Γ.
ε' ἐξάμηνο

1. Ὡς ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ Νικάνορα σημειώνεται ἐδῶ τὸ ἀνύπαρκτο ἀνθρωπωνύμιο Φειδαταίων.

13. Ἀπελευθερωτικὴ πράξις

Ἄριθ. εὕρετ. 6

Στήλη ἀπὸ ντόπιο ἀσβεστόλιθο σπασμένο πάνω καὶ κάτω. Στὶς κατακόρυφες ἀκμὲς τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας ὑπάρχει ἡ χαρακτηριστικὴ περιτένεια μὲ λοξὲς ἐγχαράξεις. Ὑψος μέγ. σωζ. 0,243· πλάτος 0,354· πάχος 0,094.

Βρέθηκε στὴν Γκούμανη τῆς Θεσπρωτίας τὸ 1960 στὰ ἐρείπια μικρῆς ὀχυρωμένης πόλης. Χάρη στὴν ἀνακάλυψη ἐκεῖ τῆς ἐπιγραφῆς ταυτίστηκαν τὰ ἐρείπια αὐτὰ μὲ τὴν ἀρχαία Γιτάνη, πρωτεύουσα τῶν Θεσπρωτῶν καὶ ἔδρα τοῦ κοινοῦ των.

Σ. Δάκαρης. *Θεσπρωτία. Ἀρχαῖες ἐλληνικὲς πόλεις*. 15, Ἀθήνα 1972. σ. 86, § 251-252. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 576-7, ἀρ. 49 (*SEG*, 26, 1976-7, 717). Χρ. Τζουβάρα-Σούλη, *δ.π.*, σ. 91, εἰκ. 35γ.

Πβλ. Σ. Δάκαρη, *ΑΔ, Χρ.* 16 (1960), σ. 27 (*BCH* 85 (1961), «Chron.», σ. 733, σύμφωνα μὲ ἀνακοίνωση τοῦ Σ. Δάκαρη). Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 84.

Ὑψος γραμμῶν ± 0,013. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 9α).

Ἄγαθαί Τύχαι· ἐπὶ προ[σ]-
τάτα Θεσπρωτῶν Ἀλε-
ξάνδρου, ἱερέος δὲ Φυ-
σταίου, μὴνός Γαμιλί-
5 ου, ἀφῆκε Ξένος Νικάν-
ορος Ἰκαδωτος Φάλακ-
ρον ἐλεύθερον καὶ ἀν-
έθηκε τῆι Θέμιτι, συν-
ευδοκούντων Ἄνδρω-
10 νος τοῦ Νικάνορος Υἱᾶ
Ἰ. Ἰ [Ἄν]τιγό[ν]ο[υ] Τ - - -

Στ. 6. Ὁ τονισμὸς αὐτοῦ τοῦ νέου ἐθνικοῦ δὲν εἶναι γνωστὸς.

Στ. 10. Τὰ λείψανα τοῦ τελευταίου ψηφίου ἀνήκουν στὸ πάνω μισὸ ἐνός Σ.

Στ. 11. Τὰ λείψανα τῶν γραμμάτων, ποὺ ἀπομένουν στὸν στίχο αὐτό, εἶναι τὰ ἐξῆς: Ι. Ι. Α. Τ. Π. Ο. Ο. Ρ. Τ

Χρονολογία. Ἐκδότης: β' μισὸ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. Ἰδιος, *ΑΔ*, αὐτ.: μέσα περίπου τοῦ 4ου αἰ. π. Χ.

Ζαμάνου Μ.
ἀ' ἐξόμηνος

14. Ἀπελευθερωτικὴ πράξις

Ἀριθ. εὔρετ. 2595

Στήλη ἀπὸ ὑπόλευκο ἀσβεστόλιθο πού στενεύει πρὸς τὰ πάνω. Πάνω καὶ κάτω εἶναι σπασμένη. Ὑψος μέγ. σωζ. 0,305· πλάτος πάνω 0,297 καὶ κάτω 0,315· πάχος 0,055.

Τὸ κομμάτι αὐτὸ βρέθηκε ἀπὸ τὸν Σ. Δάκαρη μέσα στὸ βουλευτήριον τῆς Δωδώνης κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ τοῦ 1969.

Ἄν. Ὀρλάνδος, *Ἔργον* 1969, σ. 27-8 (*BCH* 94(1970), «Chron.», J-P. Michaud, σ. 1020-1). *Bull. ép.* 1970, 248. Σ. Δάκαρης, *ΠΑΕ* 1969 [1971], σ. 35 καὶ πίν. 43a. P. Cabanes, *δ.π.*, σ. 589, ἀρ. 75, σ. 364 καὶ *passim*. Πβλ. *Bull. ép.*, 1971, 384. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 84.

Ὑψὸς γραμμῶν 0,013. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 9β).

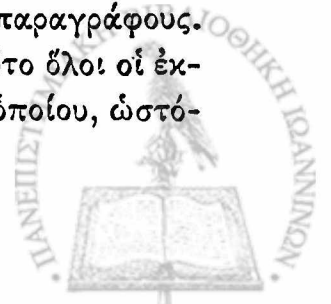
Σ[τρ]α[τ]α[γ]οῦν[τ]ρος Ἀ[πει]-
ρωτᾶν Εὐάλλκου Ἀ-
ριαντέος, προστατεύ-
οντος δὲ Μολοσσῶ-
5 ν Πολυκλείτου Ὀσσονί-
ου, μηνὸς Φοινικαίου, ἀφῆ-
κε ἐλευθέραν, ἀνέφα-
πτον Ἀγαθοκλείαν, ἀν ἐκά-
λουν Εὐπορίαν, Ἀνάξαν-
10 δρος Γέλωνος Φαργαναῖ-
ος ὧν ἄτεκνος *vacat*.
Μάρτυρες· Ἀντίνοῦς
Ἀλεξιμάχου Κλάθρι-
ος, Ἀντίνου[ς Νι]κομάχ-
15 [ου Σ]-----

Στ. 1. Τὰ ψηφία τοῦ στ. αὐτοῦ σώζονται ὄλα μερικὰ.

Στ. 4. Στὸ τέλος τοῦ στίχου αὐτοῦ ὁ χαρακτὴρ δὲν τηρεῖ τὴν συλλαβική τομή, παρόλο πού φαίνεται νὰ τὸ ἐπιδιώκει καὶ νὰ τὸ ἐπιτυγχάνει (ἐκτὸς ἀπὸ τὸν στ. 14, στὸν ὁποῖο θὰ ἐπανέλθουμε παρακάτω) μὲ τὰ κενὰ πού ἀφήνει στοὺς ἔπειτα στίχους.

Στ. 11. Μὲ τὸ μεγάλο κενὸ στὸ τέλος τῆς γραμμῆς εἶναι φανερὸ ὅτι ὁ χαρακτὴρ χωρίζει τὸ κείμενο σὲ δύο διαφορετικοῦ περιεχομένου παραγράφους.

Στ. 14. Τὸ τελευταῖο γράμμα εἶναι ἓνα εὐδιάκριτο Χ. Τοῦτο ὄλοι οἱ ἐκδότες τῆς ἐπιγραφῆς τὸ τοποθετοῦν στὴν ἀρχὴ τοῦ στ. 15, τοῦ ὁποῖου, ὡστόσο, ἡ ἀρχὴ δὲν σώζεται.

Στ. 15. Λόγω τοῦ μεγέθους του τὸ κυκλικὸ τμήμα γράμματος, ποὺ σώζεται κατὰ τὸ τέλος τοῦ στίχου αὐτοῦ καὶ μάλιστα κάτω καὶ ἀνάμεσα στὰ ψηφία ΑΧ τοῦ προηγούμενου στίχου, μπορεῖ ἴσως νὰ ἀποδοθεῖ σ' ἓνα Ω.

Χρονολογία. Τέλος 3ου ἢ ἀρχὴς 2ου αἰ. π.Χ.

Γεωργιάδου Π.
ε' ἑξάμηνο

ΕΠΙΤΥΜΒΙΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

15. Στήλη τοῦ Διοζότου

Ἄριθ. εὔρετ. 2624.

Μεγάλῃ στήλῃ ἀπὸ ἀσβεστόλιθο, ποὺ στενεύει πρὸς τὰ πάνω καταλήγοντας σὲ ἰσχυρὰ ἐξέχουσα ἐπίστεψη μὲ κυμάτιο· τὸ κάτω μέρος λείπει. Οἱ κάθετες ἀκμὲς τῆς ἐνεπίγραφης ἐπιφάνειας κοσμοῦνται καὶ στὶς δύο ὄψεις ἀπὸ ἀβαθῆ περιτένεια. Ὑψος μέγ. σωζ. 0,925· πλάτος πάνω 0,433 καὶ κάτω σωζ. 0,444· πάχος πάνω 0,148 καὶ κάτω σωζ. 0,15. Τὸ ἐπιτύμβιο αὐτὸ μνημεῖο σήμερὰ ἔχει ἀποκατασταθεῖ ὀλόκληρο χάρις στὴν ἀνεύρεση, ἐπίσης *in situ*, τῆς περίτεχνα διακοσμημένης διμελοῦς βάσης του¹. Ὁ τὸρμος, ποὺ ὑπάρχει στὸ πάνω μέρος τῆς βάσης γιὰ τὴν ἔνθεση ὀλόκληρης τῆς στήλης καὶ ὄχι ἐμβόλου, ἐπέτρεψε τὴν ἀσφαλῆ συμπλήρωση τοῦ κάτω μέρους τῆς στήλης. Ἡ στήλη μαζὶ μὲ τὴν βάση της βρέθησαν στὸν τάφο 2 μιᾶς συστάδας οἰκογενειακῶν τάφων, ποὺ ἀνασκάφθηκαν ἀπὸ τὸν Σ. Δάκαρη ΒΔ τοῦ χωριοῦ Μιχαλίτσι κοντὰ στὴν Πρέβεζα.

Ἐφημερίδα Ἐλεύθερον Βῆμα, 14/12/61 non vidimus. Σ. Δάκαρης, *ΑΔ, Χρ.* 17(1961-2), σ. 191, πβλ. σ. 192, πίν. 222δ, 223δ. *BCH* 86(1962), «Chron.», G. Daux, σ. 766. *Bull. ép.*, 1964, 234.

Πβλ. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 85.

Ὑψος γραμμῶν 0,032. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 10α).

Διόζοτος

Κλεοπτολέμου.

Ὡς ὄνομα τοῦ νεκροῦ ἀναφέρεται λάθος στὸ *BCH*, *δ.π.*, Διόδοτος.

Χρονολογία. Κατὰ τὸν ἀνασκαφέα, «δ.π.», σ. 191, τοποθετεῖται στὸ β' μισὸ τοῦ 4ου αἰ. π.Χ. καὶ μάλιστα στὸ γ' τέταρτο αὐτοῦ τοῦ αἰῶνα.

Στάμκου Εὐ.

γ' ἑξάμηνο

1. Τὸ μνημεῖο ἐκτίθεται στὸ μουσεῖο συμπληρωμένο.

16. Στήλη τοῦ Ἀντίοχου

Ἄριθ. εὗρετ. 17

Στήλη ἀπὸ ἀσβεστόλιθο, πού στενεύει πρὸς τὰ πάνω. Εἶναι σπασμένη ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή. Σχεδὸν τελείως σπασμένο εἶναι καὶ τὸ κυμάτιο, στὸ ὁποῖο ἀπολήγει ἡ στήλη πάνω. Κάτω ἀπὸ τὸ κυμάτιο ὑπάρχει διακόσμηση γεισιπόδων καὶ πιὸ κάτω σειρά ἀστραγάλων. Ἀκολουθεῖ πλατιά ταινία μὲ δύο σειρὲς φύλλων καὶ καρπῶν βελανιδιάς μὲ φορὰ πρὸς τὸ κέντρο καί, στὸ μέσο, σχηματοποιημένο ἠράκλειον ἄμμα. Ἡ ἴδια διακόσμηση συνεχίζεται καὶ στὶς πλάγιες πλευρές. Στὴν πάνω ἐπιφάνεια ὑπάρχει μεγάλος ὀρθογώνιος τόρμος, $0,05 \times 0,06$ καὶ $0,03-0,04$ βάθος γιὰ τὴν στερέωση κάποιου ἀντικειμένου. Τὸ ὄνομα καὶ τὸ πατρώνυμο τοῦ νεκροῦ εἶναι ἔκτυπα. Ὑψος μέγ. σωζ. $0,765$ · πλάτος πάνω $0,50$ καὶ κάτω $0,512$ · πάχος πάνω $0,16$ καὶ κάτω $0,17$.

Τὸ θραῦσμα αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ περισυλλογὴ στὸ χωριὸ Νσοχωρόπουλο, λίγα χιλιόμετρα Ν τῶν Ἰωαννίνων.

Σ. Δάκαρης, «Ἐπιτύμβιος στήλη (ἢ περὶ δρυολατρείας)». *Χαριστήριον εἰς Ἀν. Ὁρλάνδον*, 4, 1967-8, σ. 386-405 καὶ πίν. 108. *Bull. ép.*, 1969, 350. *BCH* 94(1970), «Chron.», J.-P. Michaud, σ. 1021.

Πβλ. Ἰ. Βοκοτοπούλου, *δ.π.*, σ. 84-5.

Ὑψος α' γραμμῆς $0,06$, β' γραμμῆς $0,065$. Ἐκτυπο· φωτογραφία τοῦ ἐκτύπου (πίν. 10β).

Ἀντίοχος
Μενεφύλου.

Χρονολογία. 234/3-168/7 σύμφωνα μὲ τὸν προσωπογραφικὸ συσχετισμὸ πού προτείνει ὁ ἐκδότης, *δ.π.*, σ. 397-8.

Παπαγεωργίου Ἀρ.
στ' ἐξάμηνο

RÉSUMÉ

INSCRIPTIONS DU MUSÉE DE IOANNINA

par

Vassa Kontorini

Le présent travail est une réédition des inscriptions grecques de la grande salle du musée de Ioannina par les étudiants qui ont suivi les cours d'Épigraphie grecque pendant le premier semestre de l'année 1986-87. Sa réalisation a été rendue possible grâce à la collaboration de l'Éphorie qui a facilité les travaux pratiques dans le musée.

Le lemme épigraphique est dû aux étudiants qui sont aussi responsables de l'établissement des textes: lectures nouvelles, observations permettant de rejeter des restitutions déjà proposées ou confirmant des restitutions jusqu'alors incertaines. Tout cela a reçu mon aval. Certaines lectures ou remarques plus complexes sont le résultat de ma collaboration avec les étudiants lorsque nous avons revu les pierres. Je suis, quant à moi, responsable de la description des pierres et, pour de raisons d'homogénéité, de la rédaction du recueil.

L'établissement du lemme épigraphique s'est particulièrement heurté au problème du retard de la parution de certaines revues grecques comme l'*Arch. Delt.*, *Chron.*, retard qui fait qu'une inscription apparaît souvent plus tôt dans les *Chroniques* de revues comme le *BCH* ou le *JHS* que dans son *editio princeps*. Pour des raisons analogues, il n'a pas été toujours possible d'indiquer, entre parenthèses, à la suite d'une inscription le lemme du *Bull. ép.* ou du *SEG* qui s'y rapporte.

Tous les textes sont accompagnés par une photo de l'estampage.

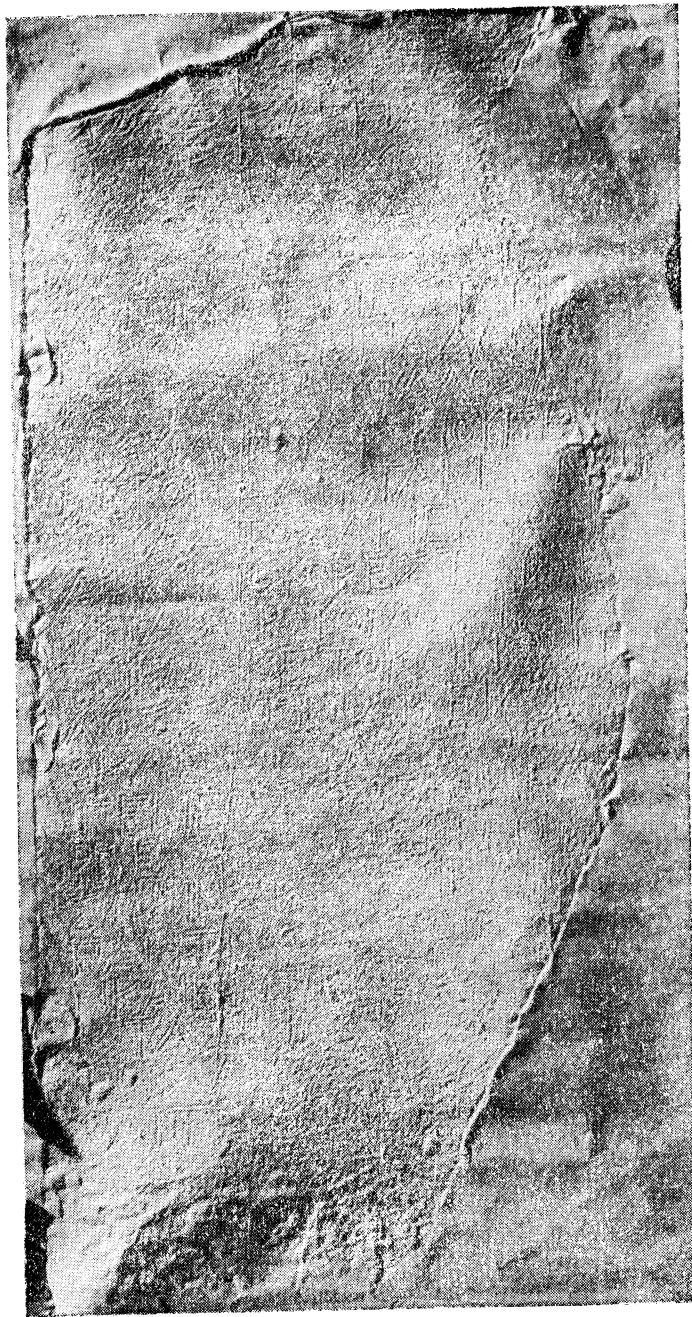
Université de Jannina

Département d'Histoire et d'Archéologie

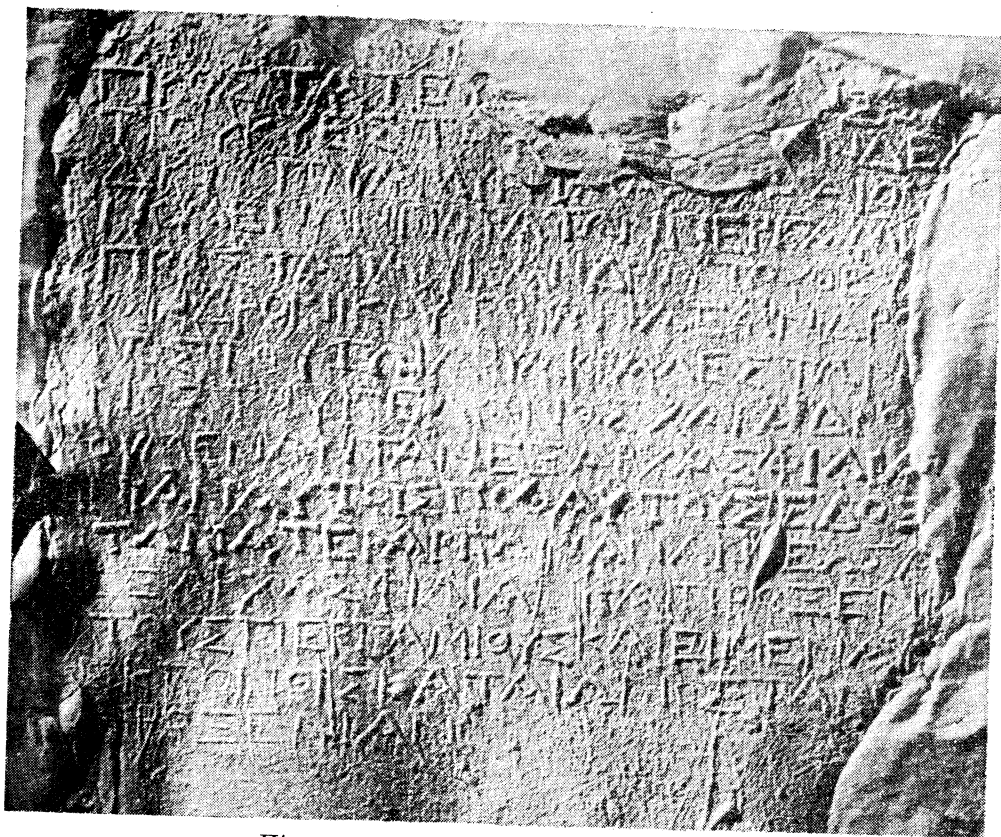

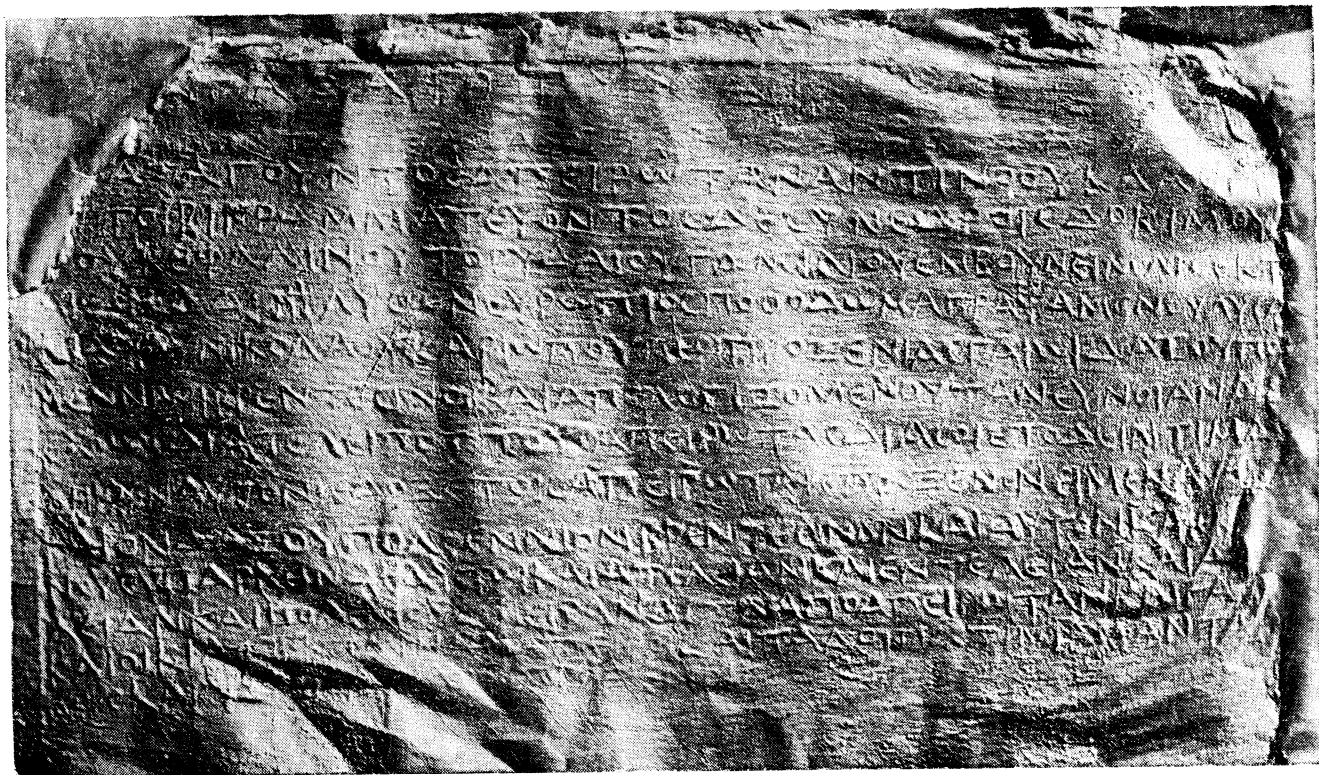
Πίν. 1. Ἡ ἐπιγραφή «τῶν δαμιοργῶν», ἀριθ. εὐρετ. 3710.

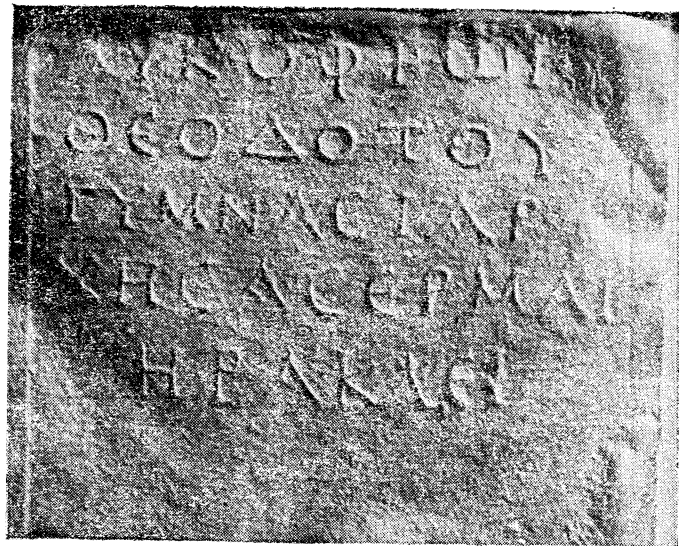
Πίν. 2. Ἡ ἐπιγραφή «τῶν συναρχόντων», ἀριθ. εὗρετ. 8.

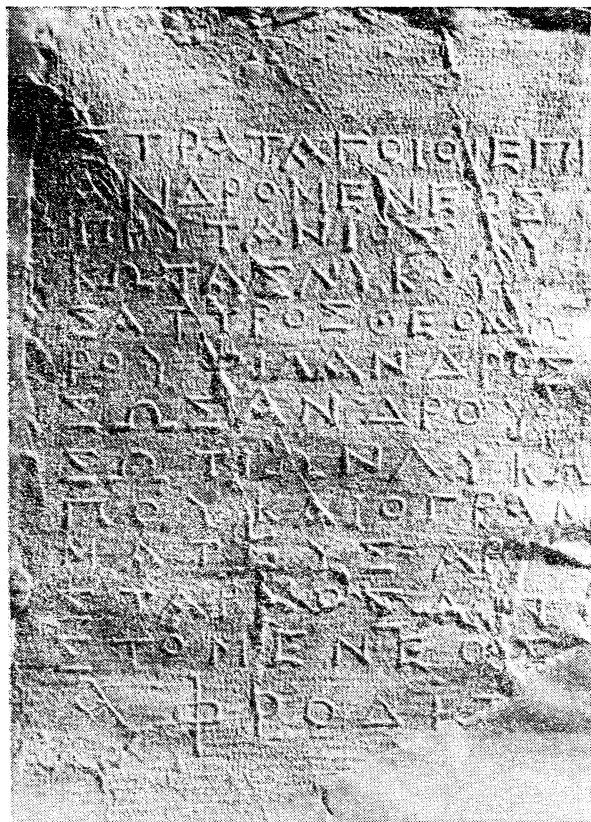
Πίν. 3. Ψήφισμα τῶν Ἀτερράργων, ἀριθ. εὐρετ. 399.

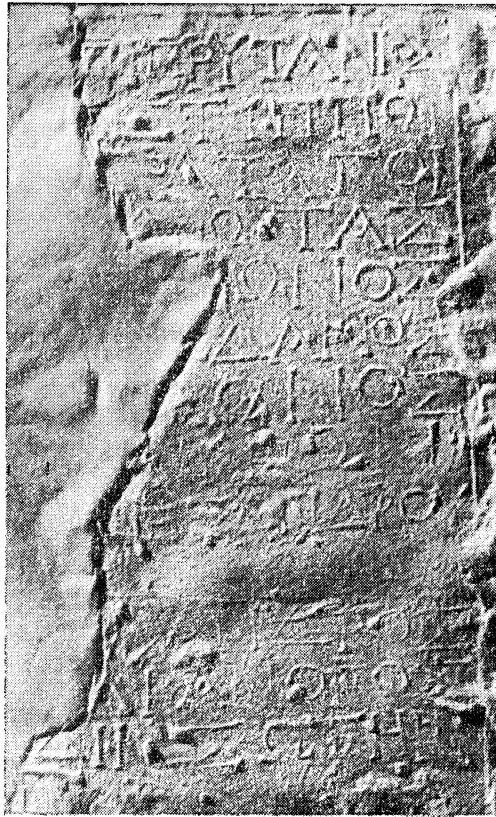
Πίν. 4. Ψήφισμα προξενίας του κοινού των 'Ηπειρωτών, ἀριθ. εύρετ. 2618.

Πίν. 5β. Ἀνάθημα στὴν Ἀφροδίτη ἀπὸ τὴν Κασσώπη,
ἀριθ. εὐρετ. 2637.

Πίν. 5α. Ἀνάθημα στὸν Ἑρμῆ καὶ τὸν Ἡρακλῆ ἀπὸ τὴν Γέρμα,
ἀριθ. εὐρετ. 408.

Πίν. 6α. 'Ανάθημα στον Δία Σωτήρα από την Κασσώπη, άριθ. εύρετ. 2638.

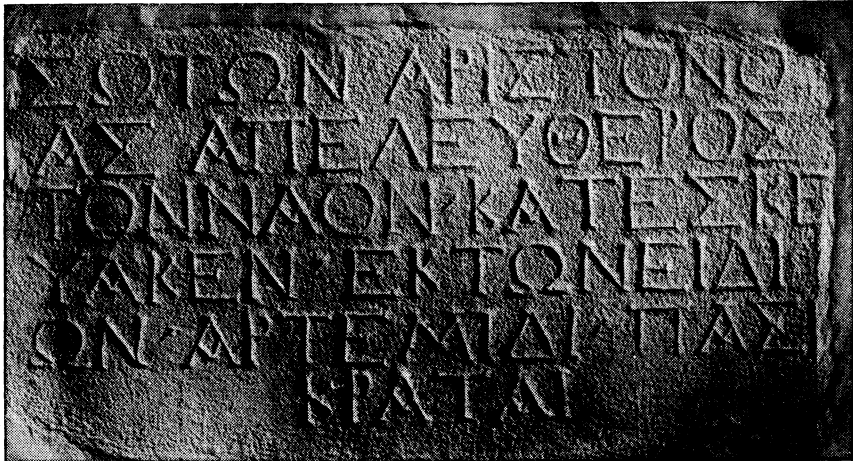
Πίν. 6β. 'Ανάθημα προς τιμή άγωνοθέτη, άριθ. εύρετ. 2.

Πίν. 7α. Ἀνάθημα στὸν Ποσειδῶνα ἀπὸ τὴν Σαλιαρῆ (ΒΔ τοῦ Τεπελενίου), ἀριθ. εὗρετ. 410.

Πίν. 7β. Ἀνάθημα στὸν Δία ἀπὸ τὴν ἀρχαία Πασσαρώννα, ἀριθ. εὗρετ. 27.

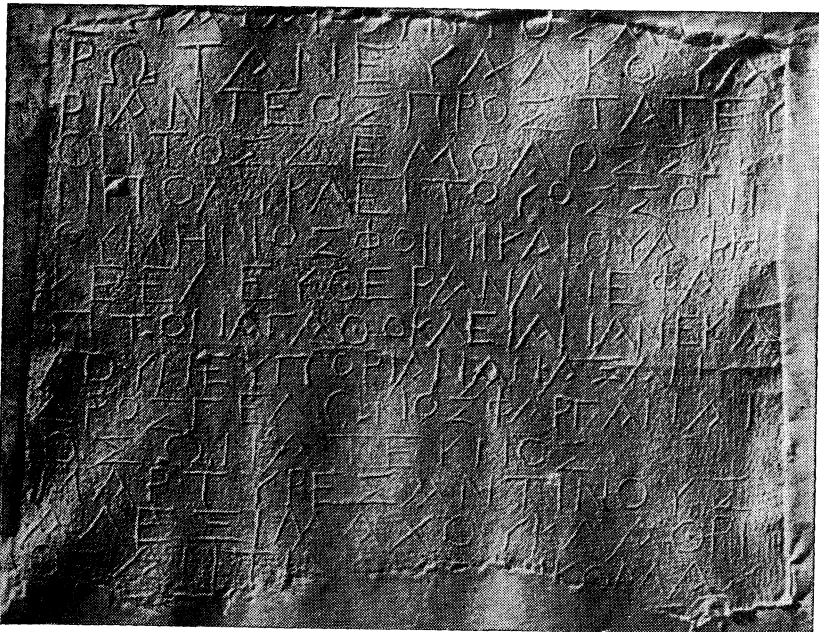
Πίν. 8α. Ἀνάθημα στήν Ἀρτεμη Πασικράτα ἀπὸ τὴν Παναγία (νομὸς Πρέβεζας), ἀριθ. εὐρετ. 5054.

Πίν. 8β. Ἀπελευθερωτικὴ πράξι ἀπὸ τὴν Δωδώνη, ἀριθ. εὐρετ. 12.

Πίν. 9α. 'Απελευθερωτική πράξη από την αρχαία Γιτάνη, ἀριθ. εὔρετ. 6.

Πίν. 9β. 'Απελευθερωτική πράξη από την Δωδώνη, ἀριθ. εὔρετ. 2595.

Πίν. 10α. Στήλη τοῦ Διοζότου, ἀριθ. εὐρετ. 2624.

Πίν. 10β. Στήλη τοῦ Ἀντίοχου, ἀριθ. εὐρετ. 17.